

NIEUWSBRIEF STICHTING 'DE GRIJPVOGEL'

Correspondentieadressen: Bovenweg 67, 8421DC Oldeberkoop en info@stichtingdegrijpvoegel.nl
Kamer van Koophandel 54603854 Bankrekeningnummer NL71 TRIO 0254 6683 80

Nummer 50/oktober 2016

De tijd waarin wij leven vraagt steeds meer om het nemen van vrije (sociale) initiatieven van mensen, individueel en gezamenlijk. De Stichting De Grijpvoegel is in deze geest opgericht in februari 2012. De stichting neemt zelf initiatieven en bevordert en ondersteunt het nemen van initiatieven door anderen.

De overwegend kleinschalige initiatieven kunnen economisch van karakter zijn, dan wel sociaal-politiek of cultureel in brede zin (kunst, literatuur, filosofie, educatie e.d.).

Nieuwsbrieven van de Stichting 'De Grijpvoegel' beogen geïnteresseerden te informeren over wetenswaardigheden in dit verband. Reacties worden beslist op prijs gesteld en er bestaat geen enkel bezwaar tegen het doorsturen van de nieuwsbrieven aan andere (potentieel) geïnteresseerden. Deze nieuwsbrieven worden gepubliceerd op de website

www.stichtingdegrijpvoegel.nl en op de website

<http://www.bekieketmar.nl/category/eigenhied/nieuwsbrief-grijpvoegel/> 'Door & voor inwoners en genietters van de Stellingwerven'. De nieuwsbrieven zijn gratis te ontvangen.

Donaties ter ondersteuning van het werk van de stichting zijn altijd welkom.

1. KORTE SAMENVATTING VAN DEZE NIEUWSBRIEF

In deze 50^e nieuwsbrief:

- Even kort stil staan bij 50 nieuwsbrieven sinds maart 2012.
- 'Griffioenen in wapens 'vreemde beestjes'?(?) (rectificatie);
- Voortgang project 'Wonen op de Bult' in Oldeberkoop
- Kleintjes van Noord
- Het publieke kunstwerk 'De beer' in Haulerwijk van Klaas van Dijk (1962).

2. EVEN KORT STIL STAAN BIJ 50 NIEUWSBRIEVEN SINDS MAART 2012

Op 3 februari 2012 is de Stichting de Grijpvoegel opgericht. In maart 2012 verscheen de eerste nieuwsbrief. Deze werd verstuurd naar 22 ontvangers. Sindsdien zijn er vele gevolgd en is het aantal ontvangers bijna vervijfvoudigd. Het aantal is gegroeid naar 102.

De belangrijkste onderwerpen waarbij werd stil gestaan in de nieuwsbrieven waren:

- De gevelstenen met het wapen van Ooststellingwerf van keramist Anno Smith;
- Cultuurhistorische achtergronden van de verschillende elementen in het gemeentewapen, zoals met name de kroon met parels en edelstenen, de griffioen en de rode bal met zespuntige gouden ster;
- Oud-burgemeester Gerlof Bontekoe;
- Publieke kunstwerken in de gemeente Ooststellingwerf mede aan de hand van het boek 'Kunstwerken aan de weg' van Karst Berkenbosch;
- De filosofiegroep in Oldeberkoop;
- Regionale beeldend kunstenaars;
- Stolpersteine in Wolvega;

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

- Levensboekje Jelle van der Muur;
- Het project 'Dicht bij mij' van beeldend kunstenaar Liduin van Noord;
- Project 'Wonen op de Bult' in Oldeberkoop (op het oude Blughut-terrein);
- De Stellingwerper website en werkgroep 'Bekiek et mar';

In de 45^e nieuwsbrief in februari van dit jaar schreef ik:

'Misschien is het uitkomen van de 50^e nieuwsbrief een aardig moment om even met elkaar stil te staan bij het wel en wee van dit initiatief. Ik ben er op aan het broeden en denk aan een eenvoudige viering van deze mijlpaal. Die kan tegelijkertijd een soort evaluatiebijeenkomst zijn met belangstellende lezers. Er kan een inleiding worden verzorgd en we kunnen met elkaar in gesprek komen. Ik kan er ook mee wachten tot maart 2017 en dan het eerste lustrum vieren. We zullen zien wat er wordt gewild. Wilt u uw mening erover geven, dan is die natuurlijk altijd welkom.'

Daarop zijn diverse suggesties van meedenkers binnengekomen. Die gingen vooral over het organiseren van bijeenkomsten over boeiende thema's, dit als aanvulling op het uitkomen van de nieuwsbrieven. Ook kwamen er suggesties over het belang van het vragen van donaties, niet als betaling voor de toezending van de nieuwsbrieven, maar als vrije schenkingen voor de onvermijdelijke kosten die er met de samenstelling van de nieuwsbrieven e.d. gepaard gaan.

Het broeden gaat nog even verder. Nieuwe initiatieven vergen vaak enige tijd voor het ei kan worden gelegd. Het zal er wel van komen binnen afzienbare tijd. Het eerste lustrum is immers begin volgend jaar: maart 2017.

En als u er alsnog iets over wilt laten weten: dat kan hier altijd:

info@stichtingdegrijpvogel.nl

3. **GRIFFIOENEN IN WAPENS 'VREEMDE BEESTJES' (?) (rectificatie);**

Een van de trouwe lezers van de nieuwsbrieven van de Stichting de Grijpvogel, de heer Anne J. van der Helm uit Donkerbroek, wees mij op het volgende. Ik geef hier zijn reactie integraal weer.

'De aanleiding tot mijn schrijven betreft de inhoud van het verslag van een interview met H. van Borselen in het regionale weekblad van 22-06-2016 en jouw reactie daarop in Nieuwsbrief 48 van de Stichting.

Ter inleiding daarop schenk ik (even) aandacht aan het wapen(schild) van Donkerbroek. Op de openingspagina van www.donkerbroek.nl tref je het, zij het wel wat klein, aan. Dit wapen (en overigens ook de vlag van ons dorp) is ontworpen door oud-dorpsgenoot Piet Bultsma, thans woonachtig in Oosterwolde. Hij is (o.a.) heraldisch tekenaar van de Hoge Raad van Adel. In het 'Genealogysk Jierboekje', Ljouwert 1980, blz. 85, beschrijft hij vlag en wapen. Ik wil daaruit citeren:

'In ..... En een vrijkertier van zulver, mit d'r op een griffioen van keel (rood) naar de linkerkant [onderstreping van mij, zo ook die nog volgen] van het schild toekeerd .....'(einde citaat).

In 'Donkerbroek, de laatste 100 jaar', Uitg. 'Dorpsbelang Donkerbroek', schrijf ik in het Hoofdstuk 'Donkerbroek: een eerste verkenning' op de pagina's 12/13 over het wapen o.a. 'in de rechter bovenhoek (gezien vanuit de drager van het wapen[schild], dus voor de lezer links) de naar links gerichte (voor u rechts) griffioen uit het wapen van Ooststellingwerf'. Over de vlag valt o.a. te lezen: 'Dan de zwarte driehoek aan de vlaggenstokkant, de zogenaamde broekdriehoek, met naar rechts gerichte (voor u naar links) griffioen. In de broekdriehoek 'kijkt' de griffioen in een andere richting dan in het wapen.

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

Bultsma laat zich daarover niet uit. Overigens, in de vlag van de gemeente Ooststellingwerf 'kijkt' de griffioen eveneens naar rechts (voor u links). Wellicht dat dit de verklaring is' (einde citaat).

Dan het interview met Van Borselen.

Jammer dat Van B. niet zelf schrijver is van het artikel. Nu staan er de woorden van de journalist. Hooguit (en dat mogen we hopen) tussen aanhalingstekens juiste woorden uit de mond van Van B.

Halverwege de 1e kolom lees ik de tussen aanhalingstekens geplaatste zin: 'Tot 1507 was het nog één gebied'. Dat is onjuist! Moet zijn 1517. (Zie bijvoorbeeld Oosterwijk 'De Vrije Natie ....' p.95). De vraag is nu: weet Van B. niet beter of heeft de journalist niet goed geluisterd? Zò komen onjuistheden in de wereld! Dan uit slot 1e kolom en begin 2e kolom (niet tussen aanhalingstekens, dus woorden van de journalist): De griffioen van Oost kijkt naar rechts en dat klopt volgens Van Borselen al niet. Maar de griffioen kijkt helemaal niet naar rechts, doch naar links!!! Direct daarna, en nu weer wel tussen aanhalingstekens: 'Een zwaard had je in de rechterhand, het schild in de linker. Stond er een beest in het wapen, dan keek het altijd naar links'. 'Het', dus het dier, kijkt naar links en kijkt niet in de richting waarin wij het zien kijken, nl. rechts !!!!! De journalist heeft het waarschijnlijk niet gesnapt en haalt de hele zaak door elkaar.

Dan jouw reactie op het interview met Van B. Het is geen artikel waarin de heer Van B. zijn verwondering enz. toont. Het is wat een journalist er van gemaakt heeft. Jij geeft voorbeelden van wapens waarop naar rechtskijkende griffioenen kunnen worden aangetroffen. Citaat uit nieuwsbrief 48:

De overgrote meerderheid van afgebeelde heraldische griffioenen wordt inderdaad naar links afgebeeld. Met een flinke hoeveelheid voorbeelden kan dat worden geïllustreerd. Dat wil echter niet zeggen dat er ook niet diverse naar rechts kijkende griffioenen kunnen worden aangetroffen, met name in Europa. Hieronder daarvan enkele voorbeelden. Naar rechts kijkend:

Latgale (Letland)

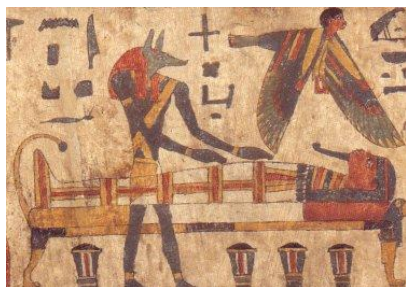

Clausen (Rheinland-Pfalz)

Kella (Thüringen)

Inmiddels kan het je duidelijk zijn dat de dieren op de door jou afgebeelde

de god Anubis Rijksmuseum Oudheden, Leiden - FW)

Groeten, Anne J. van der Helm

wapens juist ook links kijken. Voor de kijker, zoals jij en ik, dan wel naar rechts, maar voor het dier echt links! Kijk nog maar eens naar het wapen van Kella (Thüringen): kijkt over z'n voorpoten, waarbij linker voorpoot achter rechter voorpoot.

Nog een voorbeeld: als je op een Egyptische papyrus een mens of een god voor de kijker naar rechts ziet kijken kijkt hij naar links. (Zoals hier

Ik heb Van der Helm geantwoord dat het schaamrood op mijn kaken nog roder is dan de kleur 'keel' van de griffioen (zoals beschreven in het wapendiploma van de Hoge raad van Adel) 😊.

4. VOORTGANG PROJECT 'WONEN OP DE BULT' IN OLDEBERKOOP

In de Leeuwarder Courant d.d. 23 september 2016 verscheen een artikel van de hand van journalist Wieberen Elverdink. Deze journalist volgt de ontwikkelingen van het project 'Wonen op de Bult' in Oldeberkoop op de voet.

LC 23/9-'16

Uur U voor plannenmakers met idealen in Oldeberkoop

WIEBEREN ELVERDINK

OLDEBERKOOP Drie villa's of een hofje met zeventien woningen? Weldra bepaalt Ooststellingwerf wat er op een van de prominentste gemeentelijke bouwlocaties komt.

„Kan het niet anders?“, vroeg Jetze van der Sluis uit Oldeberkoop zich eind 2013 af. Hij had een ledenavond van Plaatselijk Belang bezocht, waarbij gesproken werd over de bouwplannen voor het zogenaamde Blughut-terrein.

Op het perceel van voormalig sociaal-cultureel centrum De Blughut dacht de gemeente aan drie villa's. Dit streven zou de westelijke entree van het dorp allure moeten geven.

Maar passen die royale woningen wel op die plek, in zijn dorp, stelde Van der Sluis zichzelf de vraag. In Frans Wuijts van Stichting De Grijpvogel vond hij een mede-scepticus.

„Die villa's kun je op verschillende andere plekken wel neerzetten“, zegt Wuijts. „Dat horen we van verschillende kanten.“ Villa's zouden niet aansluiten bij het beschermde dorpsgezicht van Oldeberkoop, vindt het duo.

Want Oldeberkoop heeft volgens de mannen iets anders nodig dan villa's: betaalbare woningen voor starters en senioren. „Ouderen verdwijnen nu naar Steenwijk, Wolvega of Heerenveen.“

Wuijts en Van der Sluis besloten de handen ineen te slaan en samen onder de vlag van De Grijpvogel aan een alternatief te werken. Ze legden contacten met architect Max van Huut, bekend van het Gasunie-gebouw in Groningen.

Die schetste een hofje met zeventien woningen. Voordeel van die vorm, stelt de stichting, is dat die de gemeenschapszin bevordert.

De initiatiefnemers belegden informatieavonden over 'Wonen Op de Bult', zoals het project ging heten. Ze wonnen advies in en aannemers Jorritsma Bouw en Houwer en Jansen boden aan een kostenbegroting op te stellen.

Dat leerde de mannen dat er nog wel wat moet gebeuren om de zaak financieel rendabel te krijgen. Door de hoogte van de grondprijzen zouden de kavels onverkoopt kunnen worden. Daarom dringt de stichting er bij de gemeente op aan om die grondprijzen te verlagen, of de hoeveelheid uitgeefbare grond „drastisch in te perken“.

Waarom al die inspanning? De Grijpvogel, zo vermelden de statuten, bevordert „kleinschalige economische, sociale en culturele initiatieven.“

„Zie het als maatschappelijke idealisme“, verduidelijken Wuijts en Van der Sluis. „We doen dit niet voor onszelf. We zijn niet van plan er te gaan wonen en het kost ons juist geld.“

Binnenkort wordt duidelijk of die vasthoudendheid loont. Dan bepalen burgemeester en wethouders welke van de twee plannen hun voorkeur heeft.

Een gelopen race is het allerminst, zo bleek onlangs tijdens een commissievergadering, want ook de politiek wil er een woordje over meespreken.

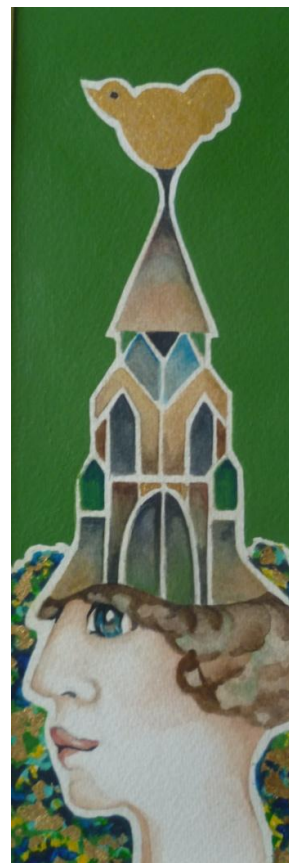
Inmiddels is een nieuwe website over het project in de lucht www.wonenopdebult.nl. Deze maand oktober 2016 zal het College van B&W zich buigen over de beide ingediende plannen. Wethouder Sierd de Boer: 'Mijn politieke antenne zegt me dat we de kwestie daarna wel met de raad gaan bespreken, juist toch ook vanwege de grote beladenheid van het totale gebeuren'.

5. KLEINTJES VAN NOORD

Beeldend kunstenaar Liduin van Noord, sinds half mei 2016 woonachtig in Oldeberkoop, exposeerde de laatste tijd op drie plaatsen tegelijk. Tot eind oktober laat zij in Makkinga in Museum Oold Ark enkele grote werken zien. In Galerie Noordvleugel te Veenklooster en Hotel Lunia te Oldeberkoop toont zij haar

zogenaamde 'Kleintjes van Noord'. Na enkele jaren werken aan aquarellen en gemengde technieken van steeds groter formaat valt daarin in dit jaar 2016 een kentering op. De reeks kleintjes tonen vrouwenkopjes met bijzondere fantasiehoofddekzels of andersoortige attributen, waarin vaak bladgoud is verwerkt. Hieronder enkele voorbeelden.

6. HET PUBLIEKE KUNSTWERK 'De beer' in Haulerwijk van Klaas van Dijk (1962); onderstaande tekst is ontleend aan het boek 'Kunstwerken aan de weg' van Karst Berkenbosch uit het jaar 2007.

Klaas van Dijk (Groningen 1913 - 1990) was vooral werkzaam als beeldhouwer-schilder in monumentale en vrije kunst. Daarnaast schilderde, aquarelleerde, tekende en lithografeerde hij landschappen. Hij was lid van de kunstenaarsgroep De Ploeg en ijverde voor het opnemen van jonge kunstenaars. In 1977 ontving hij o.a. daarvoor in Groningen de culturele Egbertsprijs. Zijn bekendheid dankt hij vooral aan zijn handmatig uitgeslagen koperen en aluminium wandobjecten en beelden.

Over 'De Beer' van Klaas van Dijk is helaas heel weinig bekend. Het beeld stond oorspronkelijk voor basisschool 'It Twaspan' op een sokkel en is later verhuisd naar De Samensprong, het multifunctionele centrum van Haulerwijk. Net als met 'Lammetje' van Van Dijk (in Elsloo) kijkt het dier achterom. Ook hier is het weer alsof hij iets opmerkt of naar iets luistert. Door zijn extra dikke poten lijkt het wel wat op een speelgoedbeer, een dier dat weer prima bij kinderen

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

past. In ieder geval ging de betaling niet van harte, getuige de volgende brief van Van Dijk:

'Aan de edelachtbare heer Burgemeester Bontekoe.

Bij herhaling heeft de bronsgieter bij mij op betaling van zijn werk aangedrongen. Is het beeld al opgehaald door O.W. (Openbare Werken) of zal ik het toch maar per lijndienst zenden? Ik kan me voorstellen dat het voetstuk nog niet gemaakt kan worden door deze langdurige vorstperiode, maar zou het mogelijk zijn een deel van de fl. 3000,- te kunnen ontvangen, zodat de grootste financiële moeilijkheden opgelost kunnen worden?

Zo het mogelijk is mijn hartelijke dank'.

Hoogachtend,

Klaas van Dijk
Atelier-schip bij de Ebbingebrug
Groningen

Stichting De Grijpvogel/oktober2016